

Stockholm 2015-01-27

Till borgarrådet Katarina Luhr
Stadshuset,
10535 Stockholm

Ett samlat grepp på återvinningen i Hammarby Sjöstad

Vi skriver till dig för att be om en överläggning om huvudmannaskapet för sopsugsystemet i Hammarby Sjöstad. Vi vill redovisa erfarenheter av hur systemet fungerar i vår stadsdel och lägga fram förslag till åtgärder för att få till stånd snara och radikala åtgärder.

Sjöstadsföreningen är en samorganisation av 42 bostadsrättsföreningar och bostadsföretag med cirka 4 000 lägenheter och 10 000 boende. Hammarby Sjöstad byggdes som en miljöstadsdel och stadsdelen tilldrar sig stort intresse från stadsbyggare över hela världen. Tidskriften The Economist har beskrivit Sjöstaden som ett världens främsta exempel på hållbar stadsutveckling. Stockholm stad blev år 2010 Europas första miljöhuvudstad bland annat tack vare de framsteg som uppnått i Hammarby Sjöstad.

Hammarby Sjöstad har ett heltäckande sopsugsystem. För att detta system ska fortsätta att vara en förebild för modern stadsbyggnad behöver det rustas upp i tre avseenden: nytt huvudmannaskap, uppgradering av de mobila systemen samt bättre omhändertagande av det kommersiella avfallet.

1. Nytt huvudmannaskap

I Hammarby Sjöstad bildades med början 2001 ett antal sopsugsamfälligheter med byggherrarna som medlemmar. Från 2004 gick medlemskapen successivt över till de respektive bostadsrättsföreningar, som förvaltar fastigheter som är kopplade till sopsugssystemet. Under de första åren var förvaltningen relativt problemfri. Utmaningarna stannade vid att instruera de boende att inte kasta skrymmande föremål i sopnedkassen för att undvika stopp i rören. Dessutom drev samfälligheterna en kamp mot de olika intressenterna att få till en adekvat felanmälan vid de tillfällen då det verkligen blev stopp.

Under de första åtta åren var kostnaderna för service och underhåll rimliga, cirka 20 % av driftskostnaden. År 2012 ökade underhållskostnaderna till det dubbla. Inventeringar och underhållsplaner visar att samfälligheterna framgent bör budgetera för service och underhåll motsvarande 40 % av driftskostnaderna. Det är allvarliga brister i det nuvarande systemet och det hänger i många avseenden samman med huvudmannaskap och organisation. Det främsta argumentet mot nuvarande situation i Hammarby Sjöstad är att det är på tok för många intressenter:

- [Vi har åtta sopsugsanläggningar i Hammarby Sjöstad, av vilka fem är mobila, övriga stationära. Var och en av dessa ägs och förvaltas av en *samfällighet*, gemensam för

Sjöstadsföreningen Hammarby Sjöstad

Ordf. Bertil Stockhaus, Hammarby Fabriksväg 101, 12066 Stockholm

www.sjostadsforeningen.se ; e-post info@sjostadsforeningen.se

Org.nr. 802413-0448. Pg 1182838-1

flera bostadsrättsföreningen. Samfällighetens styrelse består av lekmän, som ofta saknar den kompetens som behövs för att driva, underhålla och utveckla detta komplicerade system.

- [Stockholms stad ansvarar genom *trafikkontoret* för bortförandet av hushållsavfallet.
- [Stockholms stad anlitar en *tömningsentreprenör*
- [Samfälligheten anlitar en *serviceentreprenör* som för Hammarby Sjöstads del är samma företag som har konstruerat och installerat sopsugssystemet.
- [Slutligen ska kunden (de boende) anmäla utebliven soptömning och stopp i systemet till Stockholms stads *kontaktcenter*.

Ännu idag är rutinerna vid felanmälan inte vad de borde vara. Det har varit omöjligt för samfälligheterna att få till stånd angelägen kommunikation mellan intressenterna eftersom de hänvisar till varandra och ofta även skyller problemen på varandra. För trafikkontoret är i regel samfälligheten endast en kund som ska förhålla sig till de bestämmelser som gäller och inte göra anspråk på tömningens effektivitet. Tömningsentreprenören förklarar tömningsproblem med att systemet är dåligt. Serviceentreprenören (dvs. konstruktören av systemet) förklarar dålig funktion med tömningsentreprenörens olika tillkortakommanden. De som på Stockholms Stads Kontaktcenter tar emot felanmälan har i regel ingen kunskap om vilka adresser eller soptanksidentiteter som är föremål för den upprörde stockholmarens felanmälan. Den databas som Kontaktcenter förfogar över saknar ännu - efter 12 år! - uppgifter som gör att tömningsentreprenören tydligt kan förstå var tömningen uteblivit och därigenom förhindra att det samlas soppåsar på marken runt det icke-tömnda nedkastet.

Vår slutsats är att dagens huvudmannaskap och organisation inte fungerar – det finns ingen av dem som vi samarbetar med som tar ansvar; en enskild samfällighet kan inte hävda sig mot starka motparter, som flyr ansvaret. Vi har genom egna erfarenheter kommit till samma slutsats som Exploateringskontoret och Trafikkontoret drog i en skrivelse den 25 mars 2010 att staden bör äga och förvalta sopsugssystemen. Staden svarar redan i dag för merparten av projektering och genomförande av sopsugsanläggningarna inom exploateringsområden. Ett utökat ansvarstagande i form av ägande och förvaltning ger stabilitet och långsiktighet i verksamheten. Staden har också större möjligheter att driva på utveckling av teknik exempelvis för sortering av olika fraktioner och individuell mätning av avfallet.

Mot denna bakgrund vill vi få till stånd en överläggning med Stockholms stads ledning för att diskutera huvudmannaskapet för denna infrastruktur.

2. Uppgradering av det mobila sopsugssystemet

I Hammarby Sjöstad är delar av sopsugssystemen mobila, vilket innebär att en lastbil ansluter till en s.k. dockningspunkt i systemet, suger upp soporna och kör dem till fjärrvärmeverk eller annan destination. De mobila sopsugarna har specifika problem: dockningspunkterna är känsliga och sviker ofta i funktion. Sugbilarna väsnas och luktar illa. Dessutom är sugbilarnas egenskaper av stor betydelse för systemets funktion. Vissa av de mobila sopsugssystemen i Hammarby Sjöstad har, efter 12 års drift, börjat uppvisa oroväckande tecken på slitage och underhållsbehov. Det mobila sopsugssystemet är ett allvarligt miljöproblem för boende och butiker i Sjöstaden.

Vårt förslag är att det mobila sopsugssystemet uppgraderas till ett stationärt system där soporna sugs hela vägen till en terminal. En fördel med de stationära sopsugsanläggningarna - utöver förbättrade hämtförhållanden – är att terminalerna kan

Sjöstadsföreningen Hammarby Sjöstad

Ordf. Bertil Stockhaus, Hammarby Fabriksväg 101, 12066 Stockholm

www.sjostadsforeningen.se ; e-post info@sjostadsforeningen.se

Org.nr. 802413-0448. Pg 1182838-1

förläggas till utkanterna av bostadsområdena så att sopbilarna inte behöver trafikera kvartersgatorna.

Vi har undersökt förutsättningarna för en sådan uppgradering och vill gärna redovisa förslag till hur detta kan gå till.

3. Bättre omhändertagande av det kommersiella avfallet.

Sopsugsystemet tar hand om delar av hushållsavfallet. Det kommersiella avfallet tas om hand i särskild ordning genom att tunga transportbilar hämtar avfallet vid butiker och restauranger. Det vore mera rationellt att använda sopsugsystemet för det mindre omfattande kommersiella avfallet. Vi vill i en diskussion med Stockholms stad få pröva hur långt man kan komma i omställningen till ett sopsugsystem för det kommersiella avfallet.

Vi vill med detta brev be om tid för ett möte för att få din reaktion på vår kritik och våra förslag.

Hammarby Sjästad 2015-01- 27

Bertil Stockhaus

Ordförande i Sjästadsföreningen Hammarby Sjästad

Sjästadsföreningen Hammarby Sjästad

Ordf. Bertil Stockhaus, Hammarby Fabriksväg 101, 12066 Stockholm

www.sjostadsforeningen.se ; e-post info@sjostadsforeningen.se

Org.nr. 802413-0448. Pg 1182838-1